Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Bente Keulen
b.keulen@nijmegen.nl
T 024 – 329 0629639151

Ons kenmerk
E23.003300

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 26 september 2023
Onderwerp Voortgang Regenboogagenda 2021 - 2024

Geachte leden van de raad,

In november 2021 is de Regenboogagenda 2021-2024 vastgesteld. Via deze brief informeren wij u over de voortgang van deze Regenboogagenda. In deze brief wordt de voortgang van de organisatiestructuur, de inzet van de extra middelen, en de inhoudelijke doelstellingen per actielijn toegelicht.

Bij de uitvoering van de Regenboogagenda werken we nauw samen met een groot aantal partijen in de stad. Het gaat om zowel organisaties en individuen uit de lhbtiq+ gemeenschap, als organisaties uit het bredere sociale domein. We zijn trots op al onze partners in de stad, die zich onvermoeibaar inzetten voor de inclusie van lhbtiq+ personen in Nijmegen.

Regenboog-samenwerking 2021-2024
Bij de uitvoering van de Regenboogagenda werken we met een stedelijke regiegroep, werkgroepen en een breed regenboognetwerk. De partijen uit het regenboognetwerk (gemeente Nijmegen, lhbtiq+ organisaties, organisaties uit het sociale domein, en betrokken inwoners) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de invulling en uitvoering van de Regenboogagenda. Begin 2022 is gestart met de opbouw van deze organisatiestructuur.

Regenboognetwerk
Organisaties en individuele personen die een bijdrage leveren aan de uitvoering van de Regenboogagenda, worden betrokken bij het regenboognetwerk. We zetten actief in op het uitbreiden van het netwerk. Begin 2022 organiseerden we een online startbijeenkomst. In het najaar van 2022 hebben we samen met COC Regio Nijmegen een regenboognetwerkbijeenkomst georganiseerd in het Roze Huis, waar ongeveer 45 personen bij aanwezig waren. Deze bijeenkomst stond in het teken van kennismaken en inspiratie opdoen voor nieuwe samenwerkingen en projecten.

Regiegroep
Na de startbijeenkomst is een regiegroep opgericht met sleutelfiguren uit het regenboognetwerk. De regiegroep heeft een adviserende rol bij de beoordeling van de subsidieaanvragen gericht op lhbtiq+ projecten. Daarnaast monitoren zij de voortgang van de Regenboogagenda en bepalen zij welke focus en inzet er nodig is in de uitvoering van de Regenboogagenda. Deze focus en inzet pakken we vervolgens gezamenlijk op.

Werkgroepen
Binnen de Regenboogagenda zijn er 8 actielijnen (waaronder 3 speerpunten). De inzet is om per actielijn een werkgroep op te richten, die verantwoordelijk is voor de uitwerking van de doelstellingen binnen de betreffende actielijn. De opbouw van de werkgroepen is een doorlopend proces, waarbij naar voren komt dat de samenwerkingsvorm per actielijn kan verschillen. Daarnaast blijkt in de uitvoering dat bij sommige actielijnen een regierol vanuit de gemeente noodzakelijk is en bij andere actielijnen de werkgroepen meer autonoom functioneren. Vanuit de werkgroepen die al actief zijn binnen hun actielijn, worden vervolgens acties en activiteiten opgepakt die passen bij de doelstellingen van de Regenboogagenda.

Inzet middelen Regenboogagenda
De gemeenteraad heeft bij de start van de Regenboogagenda een motie aangenomen, waardoor er voor 2022 € 150.000 extra middelen beschikbaar waren voor de uitvoering van de Regenboogagenda[1]. Daarnaast is er in het coalitieakkoord opgenomen dat er voor de periode 2023 – 2025 jaarlijks € 100.000 extra beschikbaar is om de doelen van de Regenboogagenda te behalen. Vanaf 2026 zijn er nog geen extra middelen beschikbaar.

Er is, in overleg met de regiegroep, gekozen om de extra middelen in 2022 in te zetten via subsidies aan organisaties uit het regenboognetwerk. Hiervoor zijn 2 subsidierondes georganiseerd. In 2022 is subsidie verleend voor in totaal 24 projecten die bijdragen aan de doelen van de Regenboogagenda. Daarnaast is vanuit de extra middelen het budget voor activiteiten rondom Coming Out Dag opgehoogd. Met dit budget is er o.a. een flyer ontwikkeld in toegankelijke taal, zijn er 3 filmpjes met bondgenoten uitgebracht, en hebben GGD en Bindkracht10 activiteiten georganiseerd in de verschillende stadsdelen.

De extra middelen uit het coalitieakkoord worden in 2023 ingezet via 2 subsidierondes, een ophoging van het Coming Out Dag budget, een meerjarige subsidie voor de organisatie van Roze Woensdag, en voor COC Regio Nijmegen. Daarnaast verkennen we in samenspraak met de regiegroep hoe het resterende budget uit de 2e subsidieronde op een duurzame manier kan worden ingezet.

Actielijnen
Bij de uitvoering van de Regenboogagenda wordt ingezet op 8 actielijnen, waaronder 3 speerpunten. Hieronder lichten we de voortgang van de inhoudelijke doelstellingen per actielijn toe.

[1] Motie ‘geef de regenboog vleugels’ 1e indiener: Pieter van Megen (D66) op 24 november 2021

Zorg en Welzijn
De actielijn Zorg en Welzijn is een van de drie speerpunten binnen de Regenboogagenda. Vanuit de werkgroep Zorg en Welzijn is in 2022 het project 'Commitment Zorg- en Welzijnsorganisaties lhbtiq+ inclusieve organisatie' gestart. Dit project was erop gericht om het benodigde commitment van Nijmeegse zorg- en welzijnsorganisaties waarover in de Regenboogagenda gesproken wordt te onderzoeken, en –indien mogelijk- meer organisaties zich te laten committeren en daar actie op te laten ondernemen. Er zijn meerdere inspiratiesessies georganiseerd, waarmee tenminste 20 zorg- en welzijnsorganisatie uit Nijmegen en omgeving zijn bereikt. De sessies hebben voorzien in een behoefte om meer te doen aan lhbtiq+ inclusie, en hadden een netwerkfunctie. In 2023 wordt de inzet van de werkgroep voortgezet: er worden netwerksessies georganiseerd en gezamenlijk gewerkt aan een routekaart richting lhbtiq+ inclusief beleid.

Daarnaast hebben we gewerkt aan de doelstelling om ervaren inclusie mee te nemen in de te ontwikkelen set van indicatoren voor het gebiedsgericht werken. Zo zijn er verschillende lhbtiq+ onderwerpen meegenomen bij de indicatoren die onderdeel zijn het van de werkwijze stadsdeelprogrammeren, dat om te beginnen in drie stadsdelen wordt uitgerold.

Veiligheid
De actielijn Veiligheid is ook een speerpunt binnen de Regenboogagenda. In 2022 hebben we voornamelijk ingezet op de doelstelling om de lhbtiq+ veiligheidsmonitor uit te voeren. Vizier heeft dit onderzoek in opdracht van de gemeente Nijmegen uitgevoerd[2]. Naar aanleiding van de resultaten is de burgemeester in gesprek gegaan met de RegenboogRaad. Daarnaast wordt het onderzoek naar het welzijn en de veiligheid van lhbtiq+ personen in Nijmegen opgenomen in het jaarprogramma van de afdeling Onderzoek & Statistiek. Dit houdt in dat dit onderzoek geborgd wordt binnen de eigen organisatie. De verwachting is dat het onderzoek in 2024 weer wordt uitgevoerd.

Op dit moment verkennen we of de inzet voor de veiligheid van lhbtiq+ personen gekoppeld kan worden aan de inzet op het gebied van anti-discriminatie in brede zin. Hier worden partijen zoals Vizier, de Politie, en COC Regio Nijmegen bij betrokken.

Biculturaliteit en lhbtiq+
Het derde speerpunt is Biculturaliteit en lhbtiq+. Eind 2022 hebben drie initiatiefnemers uit de doelgroep een eerste verkenning uitgevoerd, om inzicht te geven in de behoeftes en mogelijke interventies binnen deze actielijn. Zij hebben hun bevindingen gedeeld in een gesprek met wethouder Daemen. Uit hun verkenning kwam o.a. naar voren dat de doelgroep divers is en dat het erkennen en benoemen van deze diversiteit kan bijdragen aan een breder bereik. Een voorbeeld hierbij is dat de verschillende groepen expliciet benoemd worden, namelijk: biculturele lhbtiq+ personen, lhbtiq+ personen met een migratieachtergrond en lhbtiq+ personen van kleur. Het is ook van belang om bij de inzet op de andere actielijnen ook aandacht te hebben voor deze doelgroepen.

[2] Op 8 november 2022 bent u middels een brief van het college geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek 'Welzijn en Veiligheid van regenboog-Nijmegen'

Vanuit deze actielijn hebben we ook aandacht voor de positie van lhbtiq+ vluchtelingen. Voorgaande jaren ondersteunden we de activiteiten van Cocktail Regio Nijmegen[3] op Roze Woensdag. Vanuit de extra middelen voor de Regenboogagenda en de middelen vanuit Inburgering worden de activiteiten van Cocktail Regio Nijmegen in 2023 breder ondersteund.

Zichtbaarheid en Communicatie
De actielijn Zichtbaarheid en Communicatie heeft uiteenlopende doelstellingen, waar op verschillende manieren aan gewerkt wordt. Nijmegen profileert zich als regenboogstad, bijvoorbeeld door Roze Woensdag en Coming Out Dag. Roze Woensdag krijgt een meerjarige subsidie om activiteiten te organiseren. Bij Coming Out Dag wordt gewerkt met een projectgroep, die door de gemeente Nijmegen wordt gefaciliteerd.

Een fysieke markering op een prominente plek is een lang gekoesterde wens van de gemeenschap. In samenwerking met een brede klankbordgroep realiseren we daarom een kunstwerk dat diversiteit in gender en seksualiteit toont en viert. We verwachten in het najaar de opdracht voor het definitief ontwerp te kunnen geven. Het voornemen is dat de gemeente € 100.000 financiert, hiervoor is budget gereserveerd. Dit leggen wij t.z.t. in een raadsvoorstel aan u voor. De gemeenschap zorgt daarnaast zelf voor fondsenwerving.

Op het gebied van inclusieve communicatie wordt er momenteel een beleidsplan opgesteld. De inzet is hierbij inclusieve en toegankelijke communicatie in brede zin.

Daarnaast worden meerdere projecten ondersteund die bijdragen aan de doelstellingen binnen deze actielijn, voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van de RegenboogRoutes en een flyer over Coming Out Dag voor laaggeletterde inwoners.

Sport
Medio 2022 vonden in Nijmegen de EuroGames plaats. De EuroGames zijn succesvol verlopen, met in totaal 17 sporttoernooien en ongeveer 2100 deelnemers uit 40 verschillende landen. In aanloop naar de EuroGames is met succes het provinciale sportstimuleringsprogramma Gelderland Loves to Move uitgevoerd. Dit hebben we opgepakt in samenwerking met de provincie Gelderland, de John Blankenstein Foundation en de Gelderse Sport Federatie. Met zowel de EuroGames als Gelderland Loves to Move hebben we bewustwording gecreëerd van het belang en plezier van een inclusieve sport- en beweegsector. Tegelijkertijd hebben we hiermee diverse doelgroepen aangespoord tot deelname aan sport- en beweegactiviteiten om zo in beweging te komen en te blijven.

We hebben gezamenlijk met een vertegenwoordiging uit de stad verkend in hoeverre de aanpak rondom een veilig sport- en beweegklimaat voor lhbtiq+ personen verduurzaamd kan worden. Dit heeft geresulteerd in plannen voor een pilot ‘lhbtiq+ inclusie in de sport’. We hebben echter geen middelen gevonden in de begroting 2024 – 2027 om deze pilot op te starten en uit te voeren.

[3] Cocktail Regio Nijmegen is een werkgroep van COC Regio Nijmegen. Cocktail Regio Nijmegen organiseert bijeenkomsten voor lhbtiq+ vluchtelingen en asielzoekers

Daarnaast ondersteunen we verschillende lhbtiq+ sportactiviteiten d.m.v. subsidie. Ook hebben we op advies van de RegenboogRaad de monitor sportverenigingen en aanbieders uitgebreid met een vraag naar de aandacht voor lhbtiq+ acceptatie in de sport. Als laatste hebben we in 2022 voorbereidingen getroffen om aan te gaan sluiten bij de basiseisen integriteit sportaanbieders, met uiteindelijk een veilig sport- en beweegklimaat als doel.

Onderwijs
In 2022 werd het 20-jarig jubileum van SchoolsOUT gevierd. Al 20 jaar werkt SchoolsOUT aan het uitgangspunt: 'op school kun je jezelf zijn en houden van wie je wilt'. In 2022 is een nieuw convenant getekend voor de periode 2022-2025. Dit convenant is ondertekend door alle Nijmeegse scholen, en voor het eerst ook kinderopvanginstellingen.

Daarnaast wordt ingezet op een verdere samenwerking op het gebied van lhbtiq+ inclusie in het onderwijs, door in de werkgroep Onderwijs o.a. de HAN, Radboud Universiteit, ROC, SchoolsOUT, COC Regio Nijmegen, en Dito samen te brengen.

Roze Ouderen
De werkgroep Roze Ouderen is al sinds 2017 actief, en is in de loop van de jaren steeds verder uitgebreid met vertegenwoordigers van de grootste ouderenorganisaties in de regio Nijmegen. COC Regio Nijmegen is ook betrokken bij deze werkgroep. De voorzitter van de werkgroep is actief vanuit Sterker sociaal werk. De werkgroep heeft als doel om elkaar te informeren en ondersteunen bij het blijven agenderen van het thema lhbtiq+ ouderen binnen de eigen organisatie. Er worden ook gezamenlijke activiteiten opgezet. Er zijn jaarlijkse activiteiten rondom Coming Out Dag, Roze Woensdag en het aanbieden van deskundigheidsbevordering. Vanuit de werkgroep Roze Ouderen wordt er ook aangesloten bij de werkgroep Zorg en Welzijn, om hier ook informatie met elkaar uit te wisselen en samen te werken waar dit mogelijk is.

Inclusie Specifieke Aandachtsgroepen
De actielijn Inclusie Specifieke Aandachtsgroepen betreft meerdere doelgroepen, waaronder transgender personen en intersekse personen. Voor elk van deze doelgroepen zijn er verschillende acties nodig. Een concreet voorbeeld hiervan is het vergoeden van de kosten van het wijzigen van de geslachtsregistratie. Naar aanleiding van de motie 'vergoeding geslachtverandering'[4] vergoedt de gemeente Nijmegen als eerste gemeente in Nederland de kosten voor het wijzigen van de geslachtsregistratie. Als het gaat om transgender personen, dan is de gemeente Nijmegen betrokken bij de werkgroep die zich bezig houdt met ondersteuning van deze groep, met name tijdens de periode dat zij op de wachtlijst staan voor verdere zorg. Vanuit deze werkgroep is een sessie georganiseerd met partijen die zorg/ondersteuning bieden aan transgender personen, om zo met elkaar in contact te komen. Er wordt momenteel verder verkend of er een sociale kaart voor de hulp en zorg aan transgender personen kan worden ontwikkeld.

Daarnaast zijn de trainingen over lhbtiq+ thema's van Movisie, waaronder de training 'contact met transgender personen in publieke dienstverlening' opgenomen in de online

[4] Motie 'vergoeding geslachtverandering' ingediend door Pieter van Megen (D66) op 24 november 2021

leeromgeving van de NijmegenSchool, toegankelijk voor alle medewerkers van de gemeente Nijmegen.
Vanuit deze actielijn hebben we ook aandacht voor lhbtiq+ personen met een beperking. Een voorbeeld hiervan is het ondersteunen van het project 'Queer Crips, Real People'. Dit project bestaat uit een serie portretten van 6 queer mensen met een fysieke handicap die op verschillende plekken in Nijmegen tentoongesteld is. Het project krijgt in het najaar van 2023 een vervolg.

Het ondertekenen van 'de Nederlandse Intersekse Verklaring' is ook een van de doelstellingen binnen deze actielijn. Deze verklaring is op Roze Woensdag 2023 ondertekend door de gemeente Nijmegen.

Vervolg
Afgelopen periode zijn er in Nederland een aantal incidenten geweest gericht tegen lhbtiq+ personen. Deze incidenten laten zien dat inzet voor de inclusie van lhbtiq+ personen nog steeds nodig is. De Regenboogagenda biedt een kader voor deze inzet. Dit kader staat echter niet vast, en kan waar nodig in samenspraak met het regenboognetwerk aangepast en aangevuld worden.

De start van de Regenboogagenda 2021-2024 ligt inmiddels bijna 2 jaar achter ons. We kijken positief terug op een periode van groeiende samenwerking en brede inzet vanuit het gehele regenboognetwerk. De gezamenlijke verantwoordelijkheid, zeker in combinatie met de extra subsidiemogelijkheden, heeft gewerkt. Er zijn veel nieuwe activiteiten ontwikkeld en nieuwe personen en organisaties betrokken bij het realiseren van de doelen van de Regenboogagenda. Zowel van binnen de lhbtiq+ gemeenschap, als daarbuiten.

In de resterende periode van de uitvoering van deze Regenboogagenda zetten we in op het behalen van de resterende doelstellingen, maar ook op het aanbrengen van meer focus en duurzame inzet op actuele thema's die vanuit het regenboognetwerk aangedragen worden. Daarnaast starten we in 2024 de verkenning hoe er vervolg kan worden gegeven aan de huidige Regenboogagenda. De incidenten en toenemende polarisatie rondom lhbtiq+ thema's laten zien dat blijvende aandacht op dit thema nodig is.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester